

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1981 - 1986

Α'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1981

Τὸ εἰς τὸ Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας ἐπιτελεσθὲν ἔργον κατὰ τὸ ἔτος 1981 ἔχει ὡς ἑξῆς:

Α' Εἰσαγωγή λαογραφικῆς ὕλης.— Εἰς τὸ Κέντρον εἰσῆχθησαν:

1. 17 λαογραφικαὶ συλλογαὶ (χειρόγραφοι ἢ δακτυλογραφημένοι) ἐκ σελίδων 4220. Ἐκ τῶν συλλογῶν τούτων 9 (ἐκ σελίδων 3400) κατηρτίσθησαν ὑπὸ τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κέντρου κατὰ τὰς λαογραφικὰς του ἀποστολὰς εἰς τὴν ὑπαιθρον.

2. 760 ἡχογραφήσεις μουσικῆς δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ χορῶν, προερχόμεναι ἐκ τῶν συντακτῶν τοῦ Κέντρου.

3. 400 δίσκοι (εἰς διπλῶν) ἰδίᾳ λαϊκῆς μουσικῆς, κατατεθέντες εἰς τὸ Κέντρον ὑπὸ διαφόρων παραγωγῶν μέσω τοῦ ἐργοστασίου τῆς Ἑλληνικῆς Φωνογραφικῆς Ἑταιρείας «Κολούμπια».

Β' Ἀρχεῖα καὶ εὐρύτερον ἐπιστημονικὸν ἔργον.— 1. Ἐγένετο χωρισμὸς πρὸς ἀπεδέλτιωσιν τῆς ὕλης τῶν χειρογράφων.

2. Ἀπεδελτιώθη ὑπὸ τῶν γραφέων τοῦ Κέντρου λαογραφικὸν ὕλικόν διὰ τὴν σύνταξιν ἐρωτηματολογίου περὶ τοῦ ὕλικου βίου τοῦ λαοῦ ἐκ χειρογράφων εἰς 2223 δελτία.

3. Ἀντεβλήθη ὑπὸ ὑπαλλήλων τοῦ Κέντρου λαογραφικὸν ὕλικόν ἐκ τῶν χειρογράφων 2894, 3610, 3804 εἰς 947 δελτία.

4. Ὑπὸ τῶν συντακτῶν: α') Κατετάχθησαν 2895 δελτία. β') Ἐταξινομήθησαν 3808 δελτία καὶ ἐτοποθετήθησαν εἰς τὰς οἰκείας δελτιοθήκας 2641 δελτία ποιικίλης λαογραφικῆς ὕλης.

5. α') Ὑπὸ τοῦ συντάκτου - μουσικοῦ κατεγράφησαν ἐπὶ 5/γράμμου 81 μελωδία, τῶν ὁποίων ἔγινε καὶ μουσικολογικὴ ἐπεξεργασία.

β') Κατηρτίσθησαν 180 δελτία μελωδιῶν, εἰς τὰ ὅποια φαίνονται οἱ ρυθμοί, ἢ ἔκτασις τῶν μελωδιῶν καὶ οἱ διάφοροι τύποι τῶν τσακισμάτων.

γ') 'Εμελετήθησαν τὰ ὡς ἀνωτέρω δελτία πρὸς σχηματισμὸν πίνακος διαφόρων τύπων τσακισμάτων, γυρισμάτων, ἐπωδῶν καὶ στροφῶν.

δ') 'Εγένετο συντήρησις ταινιῶν τοῦ ἀρχείου μὲ ἡχογραφημένον μουσικὸν ὕλικόν.

6. 'Ο διευθυντὴς καὶ οἱ συντάκται ἡσχολήθησαν: α') Μὲ τὴν ἐπιλογὴν ὕλης ἐκ τοῦ ἀρχείου τῶν μοιρολογίων Μάνης διὰ τὸν ὑπὸ ἐκδοσιν Β' τόμον τῆς 'Εκλογῆς 'Ελληνικῶν Δημοτικῶν Τραγουδιῶν. β') Μὲ τὴν σύνταξιν ἐρωτηματολογίου διὰ τὸν ὕλικόν βίον τοῦ λαοῦ. γ') Μὲ τὴν σύνταξιν συμπληρώματος τῆς λαογραφικῆς βιβλιογραφίας τῶν ἐτῶν 1921 - 1938. δ') Μὲ τὴν ἀξιολόγησιν μέρους τοῦ ὕλικου, τὸ ὁποῖον, συγκεντρωθὲν κατὰ τὸ ἔτος παραδόσεως (1979) εἰς τὸ 'Υπουργεῖον Παιδείας, ἀπεστάλη εἰς τὸ Κέντρον Λαογραφίας.

Γ' Δημοσιεύματα.— 1. Συνεχίσθη ἡ προετοιμασία διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ Δ' τόμου 'Ελληνικῶν Δημοτικῶν Τραγουδιῶν (μουσικὴ ἐκλογή) (κατηρτίσθησαν εὐρετήρια καταλόγων κ.λπ.).

2. 'Υπὸ ἐκτύπωσιν εὐρίσκεται ὁ Δ' τόμος τῶν Συμμεϊκτῶν τοῦ Ν. Γ. Πολίτου. Πάντα σχεδὸν τὰ τυπογραφικὰ δοκίμια τοῦ τόμου τούτου ἔχουν ἤδη διορθωθῆ εἰς τελευταίαν διορθώσιν.

3. 'Εξετυπώθη μέγα μέρος τοῦ ΚΕ' τόμου τῆς 'Επετηρίδος τοῦ Κέντρου.

4. "Ἦρχισεν ἡ ἐκτύπωσις τοῦ τόμου μὲ λαογραφικὸν ὕλικόν ἐκ τῶν καταλοίπων Γεωργίου Παγκάλου.

5. "Ἦρχισεν ἡ ἐκτύπωσις τοῦ ἐρωτηματολογίου διὰ τὸν ὕλικόν βίον τοῦ λαοῦ.

Δ', Βιβλιοθήκη.— Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου εἰσέχθησαν 170 δημοσιεύματα.

Ε', Λαογραφικαὶ ἀποστολαί.— 'Εξετελέσθησαν ὑπὸ τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κέντρου ἀποστολαί 15 ἡμερῶν εἰς τὴν ὑπαιθρον πρὸς ἐπιτόπιον μελέτην τῶν στοιχείων τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ, συλλογὴν λαογραφικῆς ὕλης καὶ ἡχογράφησιν δημοδῶν ᾠσμάτων καὶ μελωδιῶν ὡς ἐξῆς:

1) 'Υπὸ Ἀννης Παπαμιχαήλ - Κουτρούμπα εἰς Φθιώτιδα, 2) ὑπὸ Ἀγγέλου Δευτεραίου εἰς Ὀρεινὴν Πιερίαν, 3) ὑπὸ Γεωργίου Αἰκατερινίδου εἰς Κυνουρίαν, 4) ὑπὸ Γεωργίου Ἀμαργιανάκη εἰς Βιάννον Κρήτης, 5) ὑπὸ Μιράντας Τερζοπούλου - Ἀναστασιάδου εἰς Φούρνους Ἰκαρίας, 6) ὑπὸ Ἑλένης Ψυχογιού - Ἰωαννίδου εἰς Ἀρκαδίαν, 7) ὑπὸ Αἰκατερίνης Πολυμέρου - Καμηλάκη εἰς Πήλιον, 8) ὑπὸ Ἐλευθερίου Ἀλεξάκη εἰς Ἰωάννινα, 9) ὑπὸ Παναγιώτου Καμηλάκη εἰς Αἰτωλο-ακαρνανίαν.

ΣΤ' 'Επιστημονικά συνέδρια. — 'Ο Διευθυντής καὶ οἱ συντάκται τοῦ Κέντρου μετέσχον μὲ σχετικὰς ἀνακοινώσεις εἰς τὰ κάτωθι συνέδρια:

1. Α' Συμπόσιον τῆς Ποντιακῆς Λαογραφίας ('Αθῆναι, 'Ιούλιος 1981). Συντάκται: Μιράντα Τερζοπούλου - 'Αναστασιάδη, 'Ελένη Ψυχογιοῦ - 'Ιωαννίδη, 'Ελευθέριος 'Αλεξάκης.

2. Ζ' Διεθνὲς Συμπόσιον Αἰγαίου (Κῶς, Αὐγουστος 1981). Διευθυντής: Στέφανος 'Ημελλος.

3. Ε' Διεθνὲς Κρητολογικὸν Συνέδριον ('Αγιος Νικόλαος Κρήτης, Σεπτέμβριος 1981). Συντάκται: Γεώργιος Αἰκατερινίδης, Γεώργιος 'Αμαργιανάκης, Παναγιώτης Καμηλάκης, Αἰκατερίνη Πολυμέρου - Καμηλάκη. Τῆς τελευταίας μὴ μεταβάσης εἰς Κρήτην ἀνεγνώσθη ἡ ἀνακοίνωσις.

4. ΙΣΤ' Διεθνὲς Βυζαντινολογικὸν Συνέδριον (Βιέννη, 'Οκτώβριος 1981). Συντάκτης - μουσικός: Γεώργιος 'Αμαργιανάκης.

5. «Συνάντηση Προυσοῦ» (Προυσὸς Εὐρυτανίας, 'Ιούνιος 1981). Συντάκται: Παναγιώτης Καμηλάκης, Αἰκατερίνη Πολυμέρου - Καμηλάκη.

6. Συνέδριο Παραδοσιακῆς 'Αρχιτεκτονικῆς τοῦ Αἰγαίου (Θήρα, 'Ιούνιος 1981). Συντάκτης: Παναγιώτης Καμηλάκης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Β'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1982

Τὸ ἔργο ποὺ ἐπιτελέστηκε στὸ Κέντρο Λαογραφίας κατὰ τὸ 1982 εἶναι συνοπτικὰ τὸ ἐξῆς:

Α'. Εἰσαγωγή λαογραφικῆς ὕλης.—Τὸ Κέντρο πλουτίστηκε μέ:

1. 18 λαογραφικὲς συλλογές (χειρόγραφες ἢ δακτυλογραφημένες). 'Απὸ τὶς συλλογές αὐτὲς 9 καταρτίστηκαν ἀπὸ τὸ ἐπιστημονικὸ προσωπικὸ τοῦ Κέντρου κατὰ τὶς λαογραφικὲς τοῦ ἀποστολὲς στὴν ὑπαιθρο.

2. 483 ἡχογραφήσεις μουσικῆς δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ χορῶν, προερχόμενες ἀπὸ τοὺς συντάκτες τοῦ Κέντρου κατὰ τὶς λαογραφικὲς ἐπίσης ἀποστολὲς τοὺς στὴν ὑπαιθρο.

3. 243 δίσκοι (σὲ δύο ἀντίτυπα ὁ καθένας), ποὺ κατατέθηκαν στὸ Κέντρο ἀπὸ διάφορους παραγωγούς διὰ μέσου τοῦ ἐργοστασίου τῆς 'Ελληνικῆς Φωνογραφικῆς 'Εταιρείας «Κολούμπια».

Β'. 'Αρχεῖα καὶ εὐρύτερο ἐπιστημονικὸ ἔργο.—1. 'Αποδελτιώθηκε ἀπὸ τοὺς γραφεῖς τοῦ Κέντρου ποικίλο λαογραφικὸ ὕλικὸ σὲ 1.285 δελτία καὶ δακτυ-

λογραφήθηκε μεγάλος αριθμός μοιρολογίων για τὸν πρὸς ἔκδοση Β' τόμο τραγουδιῶν.

2. Ἐγινε ἀντιβολή ποικίλου ἐπίσης λαογραφικοῦ ὕλικου σὲ 3.480 δελτία.

3. Κατατάχθηκαν ἀπὸ τοὺς συντάκτες 6.242 δελτία καὶ τοποθετήθηκαν στίς οἰκεῖες δελτιοθηκὲς 6.966 δελτία. Κατατάχθηκε ἐπίσης μεγάλος ἀριθμὸς δελτίων, ποὺ ἀφοροῦν στὴ σύνταξη τοῦ Ἑρωτηματολογίου γιὰ τὸν ὕλικό βίο.

4. Ἐγινε ἀξιολόγηση ὕλικου, ποὺ συγκεντρώθηκε κατὰ τὸ Ἔτος Παραδόσεως (1979) στὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας καὶ παραχωρήθηκε στὸ Κέντρο Λαογραφίας.

5. Ἀπὸ τὸ συντάκτη - μουσικὸ καταγράφηκαν σὲ πεντάγραμμο καὶ μελετήθηκαν μουσικολογικά 67 δημῳδαὶς μελωδίες.

6. Καταρτίστηκαν ἐπίσης καὶ μελετήθηκαν γιὰ δημιουργία σχετικῶν πινάκων 130 δελτία μελωδιῶν, στὰ ὁποῖα φαίνονται οἱ ρυθμοί, ἡ ἔκταση καὶ οἱ διάφοροι τύποι τῶν τσακισμάτων.

7. Ἐγινε συντήρηση 80 ταινιῶν τοῦ ἀρχείου μὲ ἡχογραφημένο μουσικὸ ὕλικό.

Γ'. Δημοσιεύματα.— 1. Συνεχίστηκε ἡ προσπάθεια γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ Β' τόμου δημοτικῶν τραγουδιῶν.

2. Περαιτώθηκε ἡ ἐκτύπωση τοῦ Δ' τόμου τῶν Συμμεϊκτῶν τοῦ Ν. Γ. Πολίτου.

3. Ἐκτυπώθηκε τόμος μὲ Κυπριακὰ παραμῦθια σὲ γερμανικὴ μετάφραση, στὴ σειρὰ τῶν δημοσιευμάτων τοῦ Κέντρου.

4. Ἐκτυπώθηκε ἐπίσης τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ 25ου τόμου τῆς Ἑπετηρίδος τοῦ Κέντρου καὶ συνεχίζεται κανονικὰ ἡ ἐκτύπωση τῆς λοιπῆς ὕλης.

5. Συνεχίζεται καὶ πλησιάζει πρὸς τὸ τέλος ἡ ἐκτύπωση τοῦ εἰδικοῦ Ἑρωτηματολογίου γιὰ τὸν ὕλικό βίο τοῦ λαοῦ, ὡς αὐτοτελὲς ἔκδοση στὴ σειρὰ δημοσιευμάτων τοῦ Κέντρου.

6. Μὲ τὴν ἐκδοτικὴ ἐπιμέλεια τοῦ Κέντρου περατώθηκε ἡ ἐκτύπωση τοῦ τόμου μὲ λαογραφικὸ ὕλικό ἀπὸ τὰ κατάλοιπα τοῦ Γεωργίου Παγκάλου.

Δ'. Βιβλιοθήκη.— Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Κέντρου πλουτίστηκε μὲ 180 ποικίλα δημοσιεύματα.

Ε'. Λαογραφικὲς ἀποστολές.— Ἀπὸ τὸ ἐπιστημονικὸ προσωπικὸ τοῦ Κέντρου πραγματοποιήθηκαν οἱ ἐπόμενες 15θήμερες ἀποστολές στὴν ὑπαιθρο γιὰ ἐπιτόπια μελέτη στοιχείων πολιτισμοῦ, συλλογὴ λαογραφικῆς ὕλης καὶ ἡχογράφηση

δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ μελωδῶν: 1) Ἀπὸ τὴν Ἄννα Παπαμιχαήλ-Κουτρούμπα στὸ νομὸ Εὐρυτανίας, 2) ἀπὸ τὸν Γεώργιο Αἰκατερινίδη στὸ νομὸ Λασιθίου, 3) ἀπὸ τὸν Γεώργιο Ἀμαργιανάκη στὸ νομὸ Ρεθύμνου, 4) Ἀπὸ τὴν Μιράντα Τερζοπούλου - Ἀναστασιάδη στὴ Σάμο, 5) ἀπὸ τὴν Ἑλένη Ψυχογιῶ - Ἰωαννίδη στὸ νομὸ Αἰτωλοακαρνανίας, 6) ἀπὸ τὴν Αἰκατερίνη Πολυμέρου - Καμηλάκη στὸ νομὸ Λαρίσης, 7) ἀπὸ τὸν Ἐλευθέριο Ἀλεξάκη στὸ νομὸ Θεσπρωτίας, 8) ἀπὸ τὸν Παναγιώτη Καμηλάκη στὸ νομὸ Ἄρτας, καὶ 9) ἀπὸ τὴν Βασιλικὴ Τσιούνη-Φάτση στὸ νομὸ Μαγνησίας.

ΣΤ'. Συμμετοχὴ σὲ ἐπιστημονικὰ συνέδρια.— Ἡ συντάκτρια Ἄννα Παπαμιχαήλ-Κουτρούμπα ἔλαβε μέρος μὲ ἀνακοίνωση στὸ Β' Διεθνὲς Κυπρολογικὸ Συνέδριο (Λευκωσία 20-25 Ἀπριλίου 1982) καὶ ὁ συντάκτης - μουσικὸς Γεώργιος Ἀμαργιανάκης ἔλαβε ἐπίσης μέρος μὲ ἀνακοίνωση στὸ συνέδριο γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Δημοτικὴ Μουσικὴ στὸ Como τῆς Ἰταλίας (15 - 20 Σεπτεμβρίου 1982).

Δ. Κρεκούκας

(Διευθύνων)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Υ'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1983

ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ ἔργο ποὺ ἐπιτελέστηκε στὸ Κέντρο λαογραφίας κατὰ τὸ 1983 ἔχει ὡς ἑξῆς:

Α'. Εἰσαγωγὴ λαογραφικῆς ὕλης.— Τὸ Κέντρο πλουτίστηκε μέ:

1) 17 λαογραφικὲς συλλογές (χειρόγραφες ἢ δακτυλογραφημένες) συνολικῆς ἐκτάσεως 8.827 σελίδων. Ἀπὸ τίς συλλογές αὐτές 8 (σελ. 3.011) καταρτίστηκαν ἀπὸ τὸ προσωπικὸ τοῦ Κέντρου κατὰ τίς λαογραφικὲς τοῦ ἀποστολῆς στὴν ὑπαιθρο.

2) 497 ἡχογραφήσεις μουσικῆς δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ χορῶν. Ἀπὸ τίς ἡχογραφήσεις αὐτές οἱ 483 προέρχονται ἀπὸ τοὺς συντάκτες τοῦ Κέντρου καὶ οἱ ὑπόλοιπες ἀπὸ προσφορὰ ἰδιωτῶν, φίλων τῆς λαογραφίας.

3) 108 δίσκους (σὲ δύο ἀντίτυπα ὁ καθένας), ἰδίως λαϊκῆς μουσικῆς, ποὺ κατατέθηκαν στὸ Κέντρο ἀπὸ διάφορους παραγωγούς μέσω τοῦ ἐργοστασίου τῆς Ἑλληνικῆς Φωνογραφικῆς Ἑταιρείας «Columbia».

Β'. Ἀρχεῖα καὶ εὐρύτερο ἐπιστημονικὸ ἔργο.— 1. Ἐγινε χωρισμὸς γιὰ ἀποδελτίωση τῆς ὕλης ὑλικοῦ βίου χειρογράφων.

2. Ἀποδελτιώθηκε λαογραφικὸ ὑλικὸ σὲ 1.777 δελτία.

Ἐγινε βελτίωση τῆς ἐργασίας αὐτῆς, ἡ ὁποία τὰ προηγούμενα χρόνια γινόταν κατὰ τρόπο λανθασμένο καὶ ἑλλιπῆ. Ἡ παρασκευή τοῦ πρὸς ἀποδελτίωση κειμένου καὶ ἐπομένως καὶ τὰ δελτία ἐχώλαιναν. Εἰδικώτερα: α) Ἡ ἐνδειξη τῆς παραπομπῆς ἀνέφερε ἀπλῶς τὰ στοιχεῖα (ἐπιφανειακὰ) τοῦ τίτλου μὲ τὸ ὄνομα τοῦ χωριοῦ μόνο τοῦ συγκεκριμένου γεωγραφικοῦ διαμερίσματος, ἐνῶ ἡ ἔρευνα ἀφοροῦσε πρόσφυγες καὶ ὄχι γηγενῆ πληθυσμὸς ἢ ὁ πληροφοριοδότης ἢ οἱ πληροφοριοδότες προήρχοντο ἀπὸ ἄλλη γεωγραφικὴ μονάδα, δηλ. τὸ ὑλικὸ ἀφοροῦσε ἄλλη πληθυσμιακὴ μονάδα. Γίνονται σαφεῖς νομίζομε οἱ ἐπιπτώσεις πού θά εἶχε γιὰ τὴν ἐπιστήμη, τὴν ἔρευνα, τὰ φαινόμενα καὶ τὰ συμπεράσματα ἓνα ὑλικὸ αὐτῆς τῆς μορφῆς. β) Εἴχαμε ἀναφορὰ στὸ ὄνομα τοῦ καταθέτη ἀντὶ τοῦ συλλογέα - ἐρευνητῆ. γ) Δὲν ἀναγράφονταν τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα, πού συνδέουν τὸ ἀναφερόμενο ἐπὶ τοῦ δελτίου κείμενο μὲ τὸ προηγούμενο κείμενο τοῦ χειρογράφου, καὶ δὲν ἐτίθεντο αὐτὰ ἐντὸς παρενθέσεων κλπ. μὲ ἀποτέλεσμα νὰ εἶναι τὸ ἀποδελτιωμένο κείμενο ἑλλιπὲς ἢ ἀχρηστο. δ) Στὸ δελτίο δὲν ὑπῆρχε ἡ ἐρμηνεία τῶν ιδιωματικῶν λέξεων, πού ἦταν ἐρμηνευμένες παραπάνω στὸ κείμενο τοῦ χειρογράφου, καὶ συνεπῶς ἔπρεπε νὰ ὑπάρχουν καὶ στὸ δελτίο μέσα σὲ παρένθεση. ε) Δὲν παρήγοντο καθόλου ἀντίγραφα ἢ ὁ σωστὸς ἀριθμὸς ἀντιγράφων σὲ κείμενα δελτία πού εἶχαν περιεχόμενο πού ἀπαιτοῦσε λόγῳ τοῦ περιεχομένου τοῦ ἀντιγράφου ἢ πολλὰ ἀντίγραφα, οὕτως ὥστε νὰ μπορεῖ νὰ καταταχθῇ στους ἐπὶ μέρους τομείς. ς) Δὲν σημειωνόταν ἡ χρονολογία τῆς παραλαβῆς, ἐπιστροφῆς, τὰ στοιχεῖα τοῦ χειρογράφου κλπ., μὲ ἀποτέλεσμα, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, νὰ μὴν εἶναι γνωστὸ ἀν τὸ χειρόγραφο ἔχη ἀποδελτιωθῇ ἢ ποιά ὕλη αὐτοῦ θεματικὰ ἔχει ἀποδελτιωθῇ. ζ) Ἡ ἀποδελτίωση γινόταν ἐπὶ λανθασμένου σχήματος δελτίου.

Στὸ Κέντρο καθιερώσαμε γιὰ πρώτη φορὰ τὴν ἀποδελτίωση τοῦ φωτογραφικοῦ ὑλικοῦ (κυρίως τῶν χειρογράφων) εἰς διπλοῦν μὲ τὴν φωτοαντιγραφικὴ μέθοδο γιὰ τὴν κατάταξη καὶ ἀρχειοθέτησή του τόσο στὸ ἀντίστοιχο ὑλικὸ ὅσο καὶ στὸ δημιουργηθὲν Φωτογραφικὸ Τμῆμα, τὸ ὁποῖο προσπαθοῦμε νὰ ἐξοπλίσουμε καὶ συστηματοποιήσωμε. Ἀποδελτιώνονται ἐπίσης γιὰ πρώτη φορὰ ἰδιαίτερος τὰ βιογραφικὰ στοιχεῖα τῶν φορέων-πληροφορητῶν, προκειμένου νὰ δημιουργήσωμε ἰδιαίτερο ἀρχεῖο γιὰ τὸν σημαντικὸ αὐτὸ τομέα τῶν φορέων τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ μὲ σκοπὸ τὴν μετέπειτα συμπλήρωση τῶν στοιχείων καὶ ἔκδοση εἰδικοῦ τόμου. Ἀποδελτιώνονται ἐπίσης τὰ οἰκολογικὰ κλπ. στοιχεῖα.

3. Ἐγινε ἀντιβολὴ ποικίλου λαογραφικοῦ ὑλικοῦ σὲ 1.800 δελτία.

4. Κατατάχτηκαν 4.050 δελτία καὶ τοποθετήθηκαν στὶς οἰκεῖες δελτιοθήκες 3.030 δελτία ποικίλης λαογραφικῆς ὕλης.

5. Καταγράφηκαν στο 5γγραμμο 62 μελωδίες, τῶν ὁποίων ἔγινε καὶ μουσικο-λογικὴ ἐπεξεργασία.

6. Συνεχίστηκε ἡ ἐπεξεργασία ἀσμάτων γιὰ τὴ σχεδιαζόμενη ἔκδοση τοῦ Β' τόμου τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ ἡ ἐτοιμασία σχετικῆς βιβλιογραφίας.

7. Συντάχτηκε Ἑρωτηματολόγιο ὕλικου βίου (ἐπιπλα καὶ σκευὴ· κούνιες - κρεβάτια).

8. Ἐγινε διόρθωση τυπογραφικῶν δοκιμιῶν τῆς Ἑπετηρίδος τοῦ Κέντρου καὶ τοῦ Δ' τόμου τῶν Συμμείκτων τοῦ Ν. Γ. Πολίτου.

9. Ἐγινε ἡ συντήρηση 73 ταινιῶν τοῦ Ἀρχείου μὲ ἡχογραφημένο μουσικὸ ὕλικό.

Γ'. Δημοσιεύματα.—1. Ἐκτυπώθηκαν τὰ κατάλοιπα τοῦ Γεωργίου Παγκά-λου, πού περιέχουν λαογραφικὸ ὕλικό: «Περὶ τοῦ γλωσσικοῦ ιδιώματος τῆς Κρή-της. Τόμος 7ος. Τὰ Λαογραφικά».

2. Τελείωσε σχεδὸν ἡ ἐκτύπωση τοῦ Δ' τόμου τῶν Συμμείκτων τοῦ Ν. Γ. Πολίτου ἐκτὸς τοῦ εὐρετηρίου, πού βασίζεται στὴ δεύτερη διόρθωση.

3. Ἐκτυπώθηκε μεγάλο μέρος τοῦ Α' τόμου τῆς Ἑπετηρίδος τοῦ Κέντρου.

Δ'. Βιβλιοθήκη.—1. Ἐγινε ἔλεγχος καὶ ταξινόμηση τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Κέντρου σύμφωνα μὲ τὶς ἀπαιτήσεις τῆς βιβλιοθηκονομίας καὶ

2. Πλουτίστηκε μὲ εἴκοσι (20) νέα δημοσιεύματα ποικίλης ὕλης.

Ε'. Λαογραφικὲς ἀποστολές.—Πραγματοποιήθηκαν ἀπὸ τὸ προσωπικὸ τοῦ Κέντρου ἀποστολές 20 ἡμερῶν στὴν ὑπαιθρο γιὰ ἐπιτόπια μελέτη τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ, συλλογὴ λαογραφικῆς ὕλης καὶ ἡχογραφημένων δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ μουσικῆς χορῶν ὡς ἑξῆς:

Ἀπὸ τὴ συντάκτρια Ἄννα Παπαμιχαήλ - Κουτρούμπα στὸ νομὸ Καβάλας, ἀπὸ τὸ συντάκτη Ἀγγελὸ Δευτεραῖο στὸ νομὸ Πιερίας, ἀπὸ τὸ συντάκτη - μουσικὸ Γεώργ. Ἀμαργιανάκη στὸ νομὸ Ρεθύμνης, ἀπὸ τὴ συντάκτρια Ἑλένη Ψυχογιού-Ἰωαννίδη στὸ νομὸ Ἀρκαδίας, ἀπὸ τὴ συντάκτρια Μιράντα Τερζοπούλου-Ἀναστασιάδη καὶ τὴ φιλόλογο Ζωὴ Ρωπαῖτου στὸ νομὸ Αἰτωλοακαρνανίας καὶ ἀπὸ τὸ συντάκτη Παναγιώτη Καμηλάκη στὸ νομὸ Φλωρίνης.

Ζ'. Ἐπιστημονικὰ συνέδρια - σεμινάρια - διαλέξεις.— Συντάκτες τοῦ Κέν-τρου ἔλαβαν μέρος στὶς ἑξῆς ἐπιστημονικὲς ἐκδηλώσεις:

α') Συνέδρια: 1. Στο Β' τοπικό συνέδριο 'Αχαϊκῶν Σπουδῶν (24 - 27 'Ιουνίου, Καλάβρυτα) ἡ συντάκτρια Ἄννα Παπαμιχαήλ - Κουτρούμπα με τὴν ἀνακοίνωση: «'Αποκριάτικα ἔθιμα».

2. Στο 'Επιστημονικὸ Συνέδριον «Σαρακατσάνοι: ἓνας ἐλληνικὸς νομαδικὸς κτηνοτροφικὸς πληθυσμὸς» (Σέρρες 1 - 3 'Οκτωβρίου) ἡ συντάκτρια Ἄννα Παπαμιχαήλ - Κουτρούμπα με τὴν ἀνακοίνωση: «Σαρακατσάνικη Ρόκα».

3. Στο Β' Διεθνὲς Συμπόσιον 'Ιστορίας (18 - 24 Σεπτεμβρίου 1983, Ἀθήνα) ὁ συντάκτης Ἐλευθέριος Ἀλεξάκης με τὴν ἀνακοίνωση: «Ρευστότητα τῶν τρόπων παραγωγῆς καὶ κοινωνικὸ πλεόνασμα στὴ Μάνη (1770 - 1900)».

β') Σεμινάρια: Στὸ πρόγραμμα Ἐπιστημονικῶν σεμιναρίων τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἑρευνῶν Κύπρου (Λευκωσία) στὶς 7 'Ιανουαρίου 1983 ἡ συντάκτρια Ἄννα Παπαμιχαήλ - Κουτρούμπα παρουσίασε εἰσήγηση: «Δωδεκαήμερο ἀπὸ τὸ παρὸν στὸ παρελθόν».

γ') Διαλέξεις: 1. Στὶς 10 'Ιανουαρίου 1983 ἡ συντάκτρια Ἄννα Παπαμιχαήλ - Κουτρούμπα ἔδωσε διάλεξη στὸ Λαογραφικὸ Τμῆμα τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων με θέμα: «Ἔθιμα τῶν Θεσσαλῶν».

2. Ἡ ἴδια στὶς 19 Μαΐου 1983 ἔδωσε διάλεξη στὸ Τμῆμα Διεθνoῦς Πνευματικῆς Ἐπιστημονικῆς τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων με θέμα: «Pastorals and Symbols».

3. Ἐπίσης ἡ ἴδια στὶς 28 Νοεμβρίου 1983 μίλησε στὸ Λαογραφικὸ Τμῆμα τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων με θέμα: «Γυναικεῖα σύμβολα ἐξουσίας».

4. Στὶς 5 'Ιανουαρίου 1983 καὶ 7 Μαρτίου 1983 οἱ συντάκτριες Ἑλένη Ψυχογιοῦ - Ἰωαννίδη καὶ Μιράντα Τερζοπούλου - Ἀναστασιάδη μίλησαν στὴν ΕΓΕ Κορίνθου καὶ Θεσσαλονίκης με θέμα: «Κοινωνικὴ θέση τῆς γυναίκας μέσα ἀπ' τὰ δημοτικὰ τραγούδια».

Τὴ βιβλιοθήκη τοῦ Κέντρου καὶ τὴ λαογραφικὴ ὕλη, ποὺ βρίσκεται σ' αὐτό, ἐχρησιμοποίησαν πολλοὶ Ἕλληνες καὶ ξένοι ἐρευνητὲς· ἀκόμη δόθηκαν σὲ ξένους ἐρευνητὲς ἐπιστημονικὲς πληροφορίες, ποὺ ἀφοροῦν σὲ ἐλληνικὰ λαογραφικὰ θέματα.

Ἐκτυπώθηκε καὶ τὸ Ἑρωτηματολόγιο «Παραδοσιακὸς Ὕλικός Βίος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ» ποὺ κατὰ τὴ γνώμη μας εἶναι ἀπαράδεκτο ὡς ἐκδοσὴ τῆς Ἀκαδημίας (βλ. σχετικὴ ἀναφορά).

Ἄννα Παπαμιχαήλ-Κουτρούμπα
(Διευθύνουσα (ἐπιστ.))

* Τὰ ἐν ἐξελίξει σήμερα (1992) προγράμματα τοῦ Κέντρου Λαογραφίας: 1) Ἐπιπλά καὶ σκεύη, 2) Γεωργικὸς βίος - γεωργικὰ ἐργαλεῖα, 3) Ἀξιολόγηση χειρογράφου ὕλικου καὶ κωδικοποίησή του, 4) Διηγήματα, 5) Ἐκδοσὴ δίσκων καὶ φυλλαδίων γαμηλιῶν ἀσμάτων, 6) Ἐκδοσὴ Β' τόμου δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ 7) Ἐκλογὴ παρχμυθιῶν ἐλλείψει χώρου δὲν δημοσιεύονται ἀναλυτικὰ στὸν πρῶτον τόμο.

Δ'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1984

Τὸ ἔργο, πού ἐπιτελέστηκε τὸ 1984 στὸ Κέντρο Λαογραφίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Α'. Εἰσαγωγή λαογραφικῆς ὕλης.

Τὸ Κέντρο πλουτίστηκε μέ:

1) 15 λαογραφικὲς συλλογές (χειρόγραφες ἢ δακτυλογραφημένες) συνολικῆς ἐκτάσεως 7.007 σελίδων.

2) 650 ἠχογραφήσεις, κυρίως μουσικῆς δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ χορῶν.

3) 194 δίσκους (σὲ δύο ἀντίτυπα ὁ καθένας), ἰδίως λαϊκῆς μουσικῆς, πού κατατέθηκαν στὸ Κέντρο ἀπὸ διάφορους παραγωγούς μέσω τοῦ ἐργοστασίου τῆς Ἑλληνικῆς Φωνογραφικῆς Ἑταιρείας «Columbia».

Β'. Ἀρχεῖα καὶ εὐρύτερο ἐπιστημονικὸ ἔργο

1. Ἐγίνε χωρισμὸς γιὰ ἀποδελτίωση ὕλης χειρογράφων σχετικῆς μὲ τὸν ὕλικὸ βίον τοῦ λαοῦ, εἰδικώτερα τῶν ἐπίπλων καὶ σκευῶν καὶ τῶν τροφῶν· τῶν πρώτων γιὰ τὴν συνέχιση καὶ πραγμάτωση τοῦ προγράμματος, πού ἔγινε ἀπὸ τὴ Διευθύνουσα Ἐπιστημολογία καὶ ἀποφασίστηκε σὲ συνεννόησιν μὲ ὅλους τοὺς ἐρευνητές, γιὰ τὴν ἔρευνα, συλλογὴ καὶ μελέτη τῶν ἀντικειμένων τοῦ κατ' ἐξοχὴν εὐάλωτου αὐτοῦ τομέα· τὸ δεύτερο μέρος τοῦ ὕλικου βίου, ἦτοι τῶν τροφῶν, γιὰ τὴν συμμετοχὴ τοῦ Κέντρου στὸ πρόγραμμα τοῦ Ἀτλαντος τῆς Εὐρώπης.

Τὸ πρόγραμμα τοῦ ὕλικου βίου τοῦ λαοῦ καταρτίστηκε κυρίως γιὰ νὰ υπάρξῃ στὸ Κέντρο παράλληλη δέσμη ἐργασιῶν σὲ πολλοὺς τομεῖς καὶ γιὰ νὰ ἀπασχοληθῇ μέρος τοῦ δυναμικοῦ τοῦ Κέντρου μὲ τὸ σπουδαῖο αὐτὸ τμῆμα τοῦ βίου (ἐρευνα, συγκέντρωση καὶ συμπλήρωση τοῦ ὕλικου, κατάταξη καὶ ἐκδόσή του), δεδομένου ὅτι τὸ Κέντρο ἐργαζόταν ἤδη σὲ προγράμματα ἀπὸ τὸν πνευματικὸ βίον (τραγούδια). Διότι μὲ τὴν εἰσβολὴ τῆς νέας τεχνολογίας ἐξαφανίζονται ραγδαίως τὰ παραδοσιακὰ ἀντικείμενα τοῦ ὕλικου βίου καὶ οἱ παραδοσιακὲς τεχνικὲς, γεγονὸς πού ἐπισημάνθηκε καὶ σὲ διεθνῇ συνέδρια καὶ συμπόσια. Νομίσαμε δὲ ἀναγκαῖον νὰ ὑπάρχῃ τὸ ἱστορικὸ γίνεσθαι τοῦ τομέα αὐτοῦ, ὁ ρυθμὸς καὶ ὁ τρόπος μεταφορᾶς καὶ μεταβάσεως τῶν μορφῶν ζωῆς καὶ τεχνολογίας, τὸ μέρος τῆς τεχνικῆς τῶν μορφῶν πού μεταφέρεται στὴ νέα τεχνολογία, ὁ τύπος πού ἀποτελεῖ τὴ βάση καὶ τὴ σκέψη γιὰ τὴ νέα μορφή, οἱ ἐπιπτώσεις καὶ προβληματισμοί, οἱ συνδέσεις κλπ. Ἡ ἐπιλογή δὲ τοῦ θέματος αὐτοῦ καὶ ἡ ἐπικέντρωση τῆς ἐρευνας σὲ ἓνα μέρος, σὲ ἓναν τομέα τοῦ καὶ σὲ εἶδη ἐξαιρετικὰ εὐάλωτα καθιστᾷ σαφῆ καὶ ἐπιτακτικὴ τὴν ἀνάγκη τῆς υπάρξεως

και πραγματοποιήσεως ενός τέτοιου προγράμματος. Διατυπώσαμε δὲ τὴν σκέψη ὅτι αὐτοῦ τοῦ προγράμματος (τοῦ ὕλικου βίου) πρέπει νὰ ἔπεται πρόγραμμα μὲ θεματική ἀπὸ τὸν κοινωνικὸ βίον τοῦ λαοῦ, οὕτως ὥστε τὸ Κέντρο νὰ δραστηροποιηθῇ ὡς πρὸς τὴ θεματικὴ τῶν προγραμμάτων του καὶ τῶν ἐκδόσεών του σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τοῦ ἀντικειμένου του γιὰ τὴν παρουσίαση ταυτόχρονα πολλῶν ἀπὸ τίς μορφές τῆς πολιτισμικῆς μας ζωῆς.

2. Ἐπισημάνθηκε ὕλη σχετικὴ μὲ τὸν ὕλικὸ βίον ἀπὸ ἔντυπα (βιβλία) γιὰ τὴν χρῆση τῆς στὸ πρόγραμμα.

3. Ἐγινε ἐπισήμανση τῆς ὕλης δημοτικῶν τραγουδιῶν σὲ χειρόγραφα τῆς Μακεδονίας, προκειμένου νὰ χρησιμοποιηθοῦν στὸν προγραμματισμὸ τῶμου εἰδικοῦ γιὰ τὴ Μακεδονία (σὲ συνεργασία μὲ τὸν ἐπόπτη κ. Κ. Ρωμαῖο).

4. Ἀποδελτιώθηκε λαογραφικὸ ὕλικὸ σὲ 1460 δελτία.

5. Ἐγινε ἀντιβολὴ ποικίλου λαογραφικοῦ ὕλικου σὲ 1785 δελτία.

6. Κατατάχθηκαν 773 δελτία καὶ τοποθετήθηκαν στὶς οἰκεῖες δελτιοθήκες 960 δελτία ποικίλης ὕλης.

7. Καταγράφηκαν στὸ ὅγραμμο μελοδίας δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ ἔγινε

ἡ μουσικολογικὴ τους ἐπεξεργασία.

8. Συνεχίστηκε ἡ ἐπεξεργασία τραγουδιῶν γιὰ τὴ σχεδιασμένη ἐκδοσὴ τοῦ Β' τόμου τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ ἡ προεργασία σχετικῆς βιβλιογραφίας.

9. Ἐγινε διόρθωση τυπογραφικῶν λαθῶν τοῦ Δ' τόμου τῶν Συμμεϊκτων τοῦ Ν. Γ. Πολίτου καὶ τῆς Ἑπετηρίδος τοῦ Κέντρου.

10. Ἐγινε ἡ συντήρηση ταινιῶν τοῦ Ἀρχείου μὲ ἠχογραφημένο μουσικὸ ὕλικό.

Γ'. Βραβεύσεις.—Ἐγιναν ἡ ἀξιολόγηση καὶ οἱ βραβεύσεις τῶν λαογραφικῶν συλλογῶν τῶν ἐτῶν 1982 καὶ 1983, οἱ ὁποῖες ὑποβλήθηκαν στὸ Κέντρο Λαογραφίας, κυρίως ἀπὸ ἐκπαιδευτικοὺς λειτουργούς, ἀλλὰ καὶ φοιτητές.

Δ'. Δημοσιεύματα. α) Ἐκτυπώθηκε ὁ ΚΕ' τόμος (1977-1980) τῆς Ἑπετηρίδος τοῦ Κέντρου (ἐν Ἀθήναις 1981-1984), ἀποτελούμενος ἀπὸ 44 τυπογραφικὰ δεκαεξασέλιδα τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ὁποίων ἐκτυπώθηκε μὲ ἐπιμέλεια τῆς Διευθύνουσας (ἐπιστ.) Ἀννας Παπαμιχαήλ-Κουτρούμπα, στὴν ὁποία ὀφείλεται καὶ ἡ τελικὴ μορφή τοῦ τόμου. β) Τελειώνει ἡ ἐκτύπωση τοῦ Δ' τόμου τῶν Συμμεϊκτων τοῦ Ν. Γ. Πολίτου. γ) Ἐτοιμάστηκε πρὸς ἐκτύπωση ἐρωτηματολόγιο τοῦ ὕλικου βίου τοῦ λαοῦ (Β' Ἐρωτηματολόγιο γιὰ ἔπιπλα καὶ σκεύη) γιὰ τὴν συγκέντρωση ὕλικου σχετικοῦ μὲ τὸν εὐαίσθητο αὐτὸ τομέα τοῦ ὕλικου βίου, ὁ ὁποῖος ἀλλοιώνεται ραγδαῖα μὲ τὴν εἰσβολὴ τῆς νέας τεχνολογίας παραγωγῆς συνθετικῶν ὑλῶν (πλα-

στικοῦ κλπ.) καὶ τὴν ἐν γένει σύγχρονη τυποποιημένη μαζικὴ παραγωγὴ βιομηχανοποιημένων προϊόντων, ἡ ὁποία ἐξαφανίζει τὸν τεχνίτη-δημιουργὸ καὶ ἀλλάζει τὴν ὅλη πολιτισμικὴ δομὴ.

Ε'. Βιβλιοθήκη.—Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Κέντρου πλουτίστηκε μὲ 115 νέα δημοσιεύματα ποικίλης ὕλης.

Ζ'. Μουσειακὴ Συλλογὴ.—Ἡ μουσειακὴ συλλογὴ πλουτίστηκε μὲ 2 μουσειακὰ ἀντικείμενα ἀπὸ δωρεά.

Ζ'. Λαογραφικὲς ἀποστολές.—Πραγματοποιήθηκαν ἀπὸ τὸ ἐπιστημονικὸ προσωπικὸ τοῦ Κέντρου μηνιαῖες ἐρευνητικὲς ἀποστολές στὴν ὑπαιθρο γιὰ ἀνίχνευση καὶ μελέτη στοιχείων - θεμάτων τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ, συλλογὴ καὶ καταγραφή λαογραφικοῦ ὕλικου, φωτογράφηση ἐκδηλώσεων καὶ ἀντικειμένων τοῦ λαϊκοῦ βίου καὶ ἠχογράφηση δημοτικῶν τραγουδιῶν, λαϊκῶν διηγήσεων κ.ἄ.

Ἡ ἐρευνὰ καὶ τὰ πλῆθυσιν τῶν ἐπευφημιῶν καὶ νησιωτικῶν λαῶν ὡς ἐξῆς:
 Νομός Δωδεκανήσου: Ἀννα Παπαμιχαήλ-Κουτρούμπα, νομός Πιερίας: Ἀγγελὸς Δευτεραῖος, νομός Ἀρκαδίας: Γεώργιος Αἰκατερινίδης, νομός Λαρίσης: Αἰκατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη, νομός Φωκίδας: Ἐλευθέριος Ἀλεξάκης, νομός Κοζάνης: Παναγιώτης Καμηλάκης.

Η'. Ἐπιστημονικὰ συνέδρια, διαλέξεις.

Ι. Συνέδρια: α') Στὸ 8ο Διεθνὲς Συνέδριο γιὰ τίς λαϊκὲς διηγήσεις (The 8th Congress for the International Society for Folk Narrative Research) στὸ Bergen τῆς Νορβηγίας (12 - 17 Ἰουνίου 1984) προσκληθεῖσα ἔλαβε μέρος ἡ Διευθύνουσα (ἐπιστ.) τοῦ Κέντρου κ. Ἀννα Παπαμιχαήλ-Κουτρούμπα μὲ θέμα ἀνακοινώσεως: «Paramythas» and «Paramythou». *Folktales as narrated by men and women*.

β') Στὸ Β' Πανελλήνιο Συνέδριο «Ὁ Ὀλύμπος στὴ ζωὴ τῶν Ἑλλήνων» (Ἐλασσόνα, 14 - 16 Σεπτεμβρίου 1984) ἔλαβαν μέρος: 1) Ἡ Διευθύνουσα κ. Ἀννα Παπαμιχαήλ-Κουτρούμπα μὲ θέμα: «Ἀπὸ τὴ λαϊκὴ θρησκεία τῆς περιοχῆς τοῦ Ὀλύμπου». 2) Ἡ συντάκτρια κ. Αἰκατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη μὲ θέμα: «Ἐπαγγέλματα στὴν περιοχὴ Ὀλύμπου». 3) Ὁ συντάκτης κ. Παν. Καμηλάκης μὲ θέμα: «Μαστοροχώρια στὴν περιοχὴ Ὀλύμπου».

γ') Στη «Σύναξι Ευγένιος ὁ Αἰτωλὸς καὶ ἡ ἐποχὴ του» (Καρπενήσι, 12 - 14 Ὀκτωβρίου 1984) ἡ Διευθύνουσα κ. Ἄννα Παπαμιχαήλ-Κουτρούμπα συμμετέσχε μὲ τὴν ἀνακοίνωσι: «Εὐγένιος ὁ Αἰτωλός: ἡ βιολογικὴ συγγένεια καὶ τὸ κοινωνικὸ του περίγραμμα (Κοινωνικοβιολογικὴ προσέγγιση)».

δ') Στὸ Συνέδριο Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος (29 Ὀκτ. — 1 Νοεμβρ. 1984) ἔλαβε μέρος ὁ συντάκτης τοῦ Κέντρου κ. Παν. Καμηλάκης μὲ τὴν ἀνακοίνωσι: «Ὁ λαϊκὸς πολιτισμὸς στὴ γαῖα τῶν ἐθνικῶν διεκδικήσεων στὴ Μακεδονία. Ἡ περίπτωση τῶν ἐκθέσεων Τσομπαντζόγλου (1904)».

ε') Στὸ Θ' Διεθνὲς Συμπόσιο τοῦ Αἰγαίου «Τὸ Αἰγαῖο στὴν ἱστορία καὶ τὴν τέχνη. Ἡ συμβολὴ τῆς Δωδεκανήσου στὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ» (Ρόδος, 1 - 5 Νοεμβρίου 1984) ἡ Διευθύνουσα (ἐπιστ.) τοῦ Κέντρου κ. Ἄννα Παπαμιχαήλ-Κουτρούμπα ἔκανε ἀνακοίνωσι μὲ θέμα: «Μετεωρολογικά, ναυτιλιακά, λαογραφικά τῆς Ρόδου (Ὁ νόμος τῶν Ροδίων)».

II. Διὰ λέξεις: Στὶς 7 Ἀπριλίου ἡ Διευθύνουσα (ἐπιστ.) κ. Ἄννα Παπαμιχαήλ-Κουτρούμπα ἔδωσε διάλεξη στὸ Λαογραφικὸ Τμῆμα τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων Πατρῶν μὲ θέμα: «Φυτὰ συμβόλαια».

Τὸ Κέντρο στὸν κύκλο τῆς ἐπιστημονικῆς τοῦ δραστηριότητος χορήγησε ὕλη γιὰ ἐπιστημονικὰ μελέτες σὲ πολλοὺς μελετητές. Ἐργάστηκαν δὲ στὸ Κέντρο καὶ ἐχρησιμοποίησαν τὴ βιβλιοθήκη του καὶ τὴ λαογραφικὴ τοῦ ὕλη πολλοὶ ἐρευνητές, Ἕλληνες καὶ ξένοι. Δόθηκαν ἐπίσης ἐπιστημονικὲς πληροφορίες γιὰ ἑλληνικὰ λαογραφικά θέματα σὲ ξένα ἐπιστημονικά Κέντρα καὶ ἐρευνητές.

Ἄννα Παπαμιχαήλ-Κουτρούμπα
Διευθύνουσα (ἐπιστ.)

Ε'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1985

Τὸ ἔργο τοῦ Κέντρου Λαογραφίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κατὰ τὸ ἔτος 1985 ἔχει ὡς ἑξῆς:

Α'. Ἀρχεῖα καὶ εὐρύτερο ἐπιστημονικὸ ἔργο.

1. Ἐγίνε χωρισμὸς γιὰ ἀποδελτίωση ὕλης χειρογράφων σχετικῆς μὲ τὸν ὕλικὸ βίον τοῦ λαοῦ (ἐπιπλά καὶ σκεύη, τροφές).

2. Ἀποδελτιώθηκε λαογραφικὸ ὕλικὸ σὲ 2.812 δελτία ὕλικου βίου, προκειμένου νὰ χρησιμοποιηθοῦν στὸ πρόγραμμα «Ἕθνικὸς βίος. Ἐπιπλά καὶ σκεύη: Κούγιες κρεβάτια κλπ.», καὶ σὲ 249 δελτία ποικίλης ὕλης. Σύνολο δελτίων 3.061.

3. Ἐγίνε ἀντιβολὴ 836 δελτίων.

4. Κατατάχτηκαν καὶ τοποθετήθηκαν 60 δελτία παροιμιῶν.

5. 'Επισημάνθηκε ύλη σχετική με τὸν ὕλικό βίο ἀπὸ ἔντυπα (βιβλία) γιὰ τὴν χρῆση της στὸ Πρόγραμμα τοῦ ὕλικου βίου.

6. Καταγράφηκαν στὸ πεντάγραμμο 46 μελωδίες δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ ἔγινε καὶ ἡ μουσικολογικὴ τους ἐπεξεργασία.

7. Κατατάχθηκαν 320 τραγούδια.

8. Καταγράφηκαν στὸ οἰκεῖο βιβλίο καταγραφῆς μουσικῆς ὕλης καὶ χαρακτηρίστηκαν 269 τραγούδια (1571A₁ - 1584B₂₀, 23484 - 23722).

9. Δημιουργία εὐρετηριακοῦ συστήματος (εὐρετηρίαση) τοῦ μουσικοῦ ὕλικου. Πρὸς τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἄρχισε καταγραφή τῶν σχετικῶν στοιχείων ἐπὶ καρτελλῶν καὶ καθιερώσαμε τὴ λημματογράφηση καὶ χαρτογράφηση τῶν τόπων προελεύσεως τῶν τραγουδιῶν καὶ τῶν μουσικῶν φαινομένων (ρυθμός, χοροί). Καταγράφηκαν 1017 καρτέλλες καὶ σημειώθηκαν ἐπὶ τοῦ χάρτου οἱ τόποι προελεύσεως τῶν τραγουδιῶν.

Τὸ καταρτισθὲν εὐρετηριακὸ σύστημα περιλαμβάνει:

α) Τὸν τίτλο τοῦ τραγουδιοῦ: Σὲ μία καρτέλλα ἀναγράφεται ἡ ἀρχὴ τοῦ τραγουδιοῦ καὶ ἀκολουθοῦν ὁ ἀριθμὸς τῆς ταινίας, στὴν ὁποία περιέχεται τὸ τραγούδι, μαζὶ μετὰ τὸν ἀριθμὸ τοῦ τραγουδιοῦ στὴν ταινία, τὸ εἶδος τοῦ τραγουδιοῦ καὶ πρὸς τὸ περιεχόμενο, τὸ εἶδος τοῦ ρυθμοῦ, τὸ εἶδος τοῦ χοροῦ, ἂν προκρίνεται γιὰ χορὸ, ὁ τόπος προελεύσεως τοῦ τραγουδιοῦ, τὸ ὀνοματεπώνυμο τοῦ συλλογέως, ἡ ἡμερομηνία καὶ ὁ τόπος ἡχογράφησεως τοῦ τραγουδιοῦ, ὁ ἀριθμὸς τοῦ χειρογράφου, στὸ ὁποῖο εἶναι καταγεγραμμένο τὸ τραγούδι, τὸ ὄνομα καὶ ἡ ἡλικία τοῦ τραγουδιστοῦ καὶ τοῦ ὄργανοπαίχτου, ἂν ὑπάρχῃ. "Ομοια τραγούδια καταχωροῦνται στὴν ἴδια καρτέλλα. β) Τὸ εἶδος τοῦ τραγουδιοῦ: π.χ. παραλογή, ἀκριτικὸ κλπ. γ) Τὸ εἶδος τοῦ ρυθμοῦ. δ) Τὸν τόπο προελεύσεως τοῦ τραγουδιοῦ κατὰ χωριό, πόλη, ἐπαρχία, νομό, εὐρύτερη περιφέρεια. ε) Τὸν τόπο ἡχογράφησεως τοῦ τραγουδιοῦ κατὰ χωριό, πόλη, ἐπαρχία, νομό, εὐρύτερη περιφέρεια. ς) Τὸ ὄνοματεπώνυμο τοῦ συλλογέως. ζ) Τὸν ἀριθμὸ τοῦ χειρογράφου. η) Τὸ εἶδος τοῦ χοροῦ. θ) Τὸν τραγουδιστὴ: Στὴν καρτέλλα ἀναζητοῦνται καὶ ἀναγράφονται ὅλες οἱ βιογραφικὲς σημειώσεις, πού ὑπάρχουν στὸ χειρόγραφο. ι) Τὸν τόπο καταγωγῆς τοῦ τραγουδιστῆ. ια) Τὸ ὄργανο: Γίνεται περιγραφή τοῦ ὄργάνου καὶ ἀναφέρεται ὁ ἀριθμὸς τῆς ταινίας, τὸ ὄνοματεπώνυμο τοῦ συλλογέως καὶ τοῦ ὄργανοπαίκτη. ιβ) Τὸν ὄργανοπαίκτη: Ἀναζητοῦνται καὶ ἀναγράφονται στὴν καρτέλλα ὅλες οἱ βιογραφικὲς σημειώσεις πού ὑπάρχουν στὸ χειρόγραφο. ιγ) Τὸν ἀριθμὸ τοῦ ἄσματος κατὰ ταινία.

10. Ἐγινε ἡ συντήρηση ἡχογραφημένου μουσικοῦ ὕλικου τοῦ Ἀρχείου ταινιῶν. Καταβλήθηκαν τεράστιες προσπάθειες γιὰ τὴν ἀγορὰ μαγνητοφῶνων πρὸς

άντιγραφή του τεράστιου και μοναδικού θησαυρού της έθνικης μας κληρονομιάς, αλλά τουτο κατέστη αδύνατο, επειδή δὲν χορηγήθηκαν οί ἀναγκαῖες πιστώσεις.

11. Καταγράφηκαν στοῦ εἰδικό Βιβλίο καταγραφῆς δίσκων 101 δίσκοι (εἰς διπλοῦν).

12. Ἐγινε ἡ τακτοποίηση χειρογράφων τοῦ ἔτους παραδόσεως (1979).

13. Συντάσσεται βιβλιογραφία τῶν ἐτῶν 1976-1983, προκειμένου νά δημοσιευθῇ στὸν 26ο - 27ο τόμο τῆς Ἑπετηρίδος τοῦ Κέντρου.

14. Συνεχίστηκε ἡ ἐπεξεργασία τραγουδιῶν γιὰ τὴ σχεδιαζόμενη ἔκδοση τοῦ Β' τόμου τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ ἡ ἐτοιμασία σχετικῆς βιβλιογραφίας μὲ μικρὴ σχετικῶς ἀπόδοση λόγω τῆς ἀποσπάσεως στοῦ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν μιᾶς συντάκτριας ἀπὸ τὴν ομάδα πού ἀσχολεῖται μὲ τὰ δημοτικὰ τραγούδια.

15. Προγραμματίσαμε ἔκδοση δίσκων γαμηλίων ἀσμάτων.

16. Ἐγινε διόρθωση τυπογραφικῶν δοκιμιῶν τοῦ Δ' τόμου τῶν Συμμείκτων τοῦ Ν. Γ. Πολίτου καὶ τοῦ Β' Ἐρωτηματολόγιου γιὰ ἐπιπλα καὶ σκεύη.

17. Γίνεται ἐλεγχος τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Κέντρου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Β. Εἰσαγωγή λαογραφικῆς ὕλης

Τὸ Κέντρο πλουτίστηκε μέ:

1) 39 λαογραφικὲς συλλογές (χειρόγραφα ἢ δακτυλογραφημένες) συνολικῆς ἐκτάσεως 7.288 σελίδων.

2) 463 ἡχογραφήσεις, κυρίως μουσικῆς δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ χρῶν.

3) 179 δίσκους (σὲ δύο ἀντίτυπα ὁ καθένας), ἰδίως λαϊκῆς μουσικῆς, πού κατατέθηκαν στοῦ Κέντρου ἀπὸ παραγωγούς μέσω τοῦ ἐργοστασίου τῆς Ἑλληνικῆς Φωνογραφικῆς Ἐταιρείας «Columbia». Ἐγιναν οἱ σχετικὲς ἐνέργειες γιὰ τὴν κατάθεση δίσκων καὶ ἀπὸ ἄλλες φωνογραφικὲς ἐταιρεῖες.

ΑΘΗΝΩΝ

Γ'. Δημοσιεύματα: α) Ἐκτυπώθηκε καὶ κυκλοφόρησε ὁ Δ' τόμος τῶν Συμμείκτων τοῦ Ν. Γ. Πολίτου «Λαογραφικά Σύμμεικτα Δ', ἐν Ἀθήναις 1980 - 1985, τοῦ ὁποίου τὴν ἐπιμέλεια εἶχε ἡ Διευθύνουσα (ἐπιστημονικὴ) καὶ ἐν συνεχείᾳ Διευθύντρια τοῦ Κέντρου Ἄννα Παπαμιχαήλ-Κουτρούμπα. β) Ἐκτυπώνεται Ἐρωτηματολόγιο τοῦ ὕλικου βίου τοῦ λαοῦ (Β' Ἐρωτηματολόγιο γιὰ ἐπιπλα καὶ σκεύη). γ) Ὑστερα ἀπὸ τὴν ἀπὸ 11 Ἰουνίου 1985 ἀπόφαση τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κέντρου Λαογραφίας δὲν ἐπετράπη, δυστυχῶς, ἡ κυκλοφορία τῆς ἔκδόσεως τοῦ Κέντρου «Παραδοσιακὸς Ὑλικὸς Βίος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ (Ἐρωτηματολόγιο)»,

την εύθνη της συντάξεως τοῦ ὁποίου εἶχαν οἱ κ.κ. Στέφ. Δ. Ἡμελλος καὶ Αἰκ. Πολυμέρου-Καμηλάκη.

Δ'. Βιβλιοθήκη: Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Κέντρου πλουτίστηκε με 325 δημοσιεύματα ποικίλης ὕλης.

Προγραμματίστηκε ἡ φωτοτύπηση ἀναγκαίων σπανίων ἐργασιῶν καὶ βιβλίων, τῶν ὁποίων ἡ ἀπόκτηση θὰ διευκολύνῃ τὶς ἐργασίες τοῦ Κέντρου. Τακτοποιήθηκαν καὶ ἀξιοποιήθηκαν πολλὲς ἀκατάστατα ἀποθηκευμένες καὶ ἀκατάγραφες σειρὲς περιοδικῶν.

Ε'. Μουσειακὴ Συλλογὴ: 1. Ἡ Μουσειακὴ Συλλογὴ πλουτίστηκε με 2 μουσειακὰ ἀντικείμενα ἀπὸ δωρεά.

2. Προγραμματίσαμε τὴ συστηματοποίηση τῆς Μουσειακῆς Συλλογῆς τοῦ Κέντρου α) με τὴν εὑρετηρίαση τῶν μουσειακῶν ἀντικειμένων, β) με τὴν φωτογράφησίν τους γιὰ τὴν τοποθέτηση τῶν φωτογραφιῶν ἐπὶ εἰδικῶν καρτελλῶν εὑρετηριακῶν κλπ., ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἐπιστημονικὴ μελέτη καὶ ἐπεξεργασία τους (Museum Studies) γ) γιὰ τὴν ἐκθεσὴν τους, ὥστε νὰ καταστοῦν ἐπισκέψιμα τὰ αὐθεντικά αὐτὰ τεμάχια καὶ πᾶσι ἀντλήσει γνώσεις τῆς πολιτισμικῆς μας ταυτότητος, νὰ ἐπιστρέψουν δὲ καὶ νὰ γίνουν κτῆμα τοῦ λαοῦ καὶ τὰ δημιουργήσῃ. Ἔτσι: 1) Ἀρχισε ἡ εὑρετηρίαση τῶν μουσειακῶν ἀντικειμένων με τὴν σύνταξιν 127 καρτελλῶν. 2) Ζητήθηκε τὸ ἰσόγειο τοῦ κτηρίου Συγγροῦ 129 γιὰ νὰ καταστῇ μουσειακὸς χώρος.

Ζ'. Φωτογραφικὸ Τμῆμα: Προγραμματίσαμε καὶ ἐργαζόμαστε γιὰ τὴ δημιουργία συστηματικοῦ Φωτογραφικοῦ Τμήματος με φιλομθήκη, φωτογραφοθήκη καὶ ἐργαστήριον φωτογραφίας (Studio). Πρὸς τοῦτο ἐγινε α) ἡ παραγγελία φωτογραφιοθηκῶν· β) μερικὴ ἀρχειοθέτηση φωτογραφικῶν ταινιῶν (films)· γ) φωτοτύπηση φωτογραφικοῦ ὕλικου· δ) μελετήθηκε ὁ τύπος φιλομθήκης καὶ θηκῶν γιὰ τὶς φωτογραφοθήκες, ἀλλὰ γιὰ λόγους οἰκονομικοὺς δὲν ἀγοράστηκαν ἀκόμη.

Ζ'. Λαογραφικὲς ἀποστολές.—Ἀπὸ τὸ προσωπικὸ τοῦ Κέντρου πραγματοποιήθηκαν ἐρευνητικὲς ἀποστολές στὴν ὕπαιθρον γιὰ μελέτη καὶ καταγραφή θεμάτων τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ, φωτογράφηση ἀντικειμένων καὶ μορφῶν τῆς λαϊκῆς ζωῆς καὶ ἡχογράφηση δημοτικῶν τραγουδιῶν, λαϊκῶν διηγήσεων κ.ἄ.

Ἡ ἐρευνα διεξήχθη σὲ τμήματα τοῦ ἡπειρωτικοῦ καὶ τοῦ νησιωτικοῦ χώρου ὡς ἐξῆς: Νομὸς Δωδεκανήσου: Ἀννα Παπαμιχαήλ-Κουτρούμπα, Νομὸς Πιερίας: Ἀγ-

γελος Δευτεραῖος, Νομός Ἀργολίδος: Γεώργιος Αἰκατερινίδης, Νομός Ἡλείας: Ἑλένη Ψυχογιού-Ἰωαννίδη, Νομός Λαρίσης: Αἰκατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη, Νομός Εὐρυτανίας: Ἐλευθέριος Ἀλεξάκης, Νομός Καστοριᾶς: Παναγιώτης Καμηλάκης, Νομός Αἰτωλοακαρνανίας: Ζωὴ Ρωπαῖτου.

Η'. Ἐπιστημονικά συνέδρια, διαλέξεις.

Ι. Συνέδρια: α) Ἡ Διευθύντρια τοῦ Κέντρου κ. Ἄννα Παπαμιχαήλ-Κουτρούμπα προσκληθεῖσα πῆρε μέρος 1) Στὸ Ἱστορικὸ-Ἀρχαιολογικὸ Συμπόσιο «Λάρισα, παρελθὸν καὶ μέλλον» (Λάρισα 26 - 28 Ἀπριλίου 1985) μὲ θέμα ἀνακοινώσεως: «Λαρισαῖοι καὶ Λαρισποιοί». 2) Στὸ Ninth World Congress of Jewish Studies (Ἱερουσαλὴμ 4 - 12 Αὐγούστου 1985) μὲ θέμα ἀνακοινώσεως: «*Jewish Sources of Creek Amulets and Charms*». 3) Στὸ Α' Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συμπόσιο γιὰ τὸν Θουκυδίδη («Ἀλιμος, 4 - 7 Σεπτεμβρίου 1985) μὲ θέμα ἀνακοινώσεως: «Ὁ φόβος στὸ Θουκυδίδη». β) Ἡ συντάκτρια τοῦ Κέντρου κ. Γεώργιος Αἰκατερινίδης πῆρε μέρος στὸ Α' Ὁρασιολογικὸ Συμπόσιο (5 - 9 Δεκεμβρίου 1985) μὲ θέμα ἀνακοινώσεως: «Τὰ αἰτσένια σπιντὰ τῆς Σαμοθράκης». γ) Ἡ συντάκτρια τοῦ Κέντρου κ. Αἰκατ. Πολυμέρου-Καμηλάκη πῆρε μέρος στὸ Ρ' Διεθνὲς Συνέδριο Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν (8 - 15 Σεπτεμβρίου 1985) μὲ θέμα ἀνακοινώσεως: «Ἐγκαταστάσεις Πελοποννησίων στὴν περιοχή τῆς Λάρισας μετὰ τὴν προσάρτηση τῆς Θεσσαλίας».

ΙΙ. Διλέξεις: α) Στις 15 Μαΐου 1985 οἱ συντάκτριες κ.κ. Μιράντα Τερζοπούλου καὶ Ἑλένη Ψυχογιού ἀνακοίνωσαν στὴν Ἑταιρεία Μελέτης Νέου Ἑλληνισμοῦ «Μνήμων» τὸ θέμα: «Προβλήματα ἔκδοσης τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν». β) Ἡ συντάκτρια κ. Αἰκατ. Πολυμέρου-Καμηλάκη ἔδωσε διάλεξη μὲ θέμα: «Ἡ Λάρισα στὸ ἀνέκδοτο ἔργο Πηλιορείτη λογίου. Τέλη τοῦ 19ου αἰῶνα» σὲ ἐκδήλωση τῆς Λαογραφικῆς Ἑταιρείας Λαρίσης καὶ τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου, ποὺ πραγματοποιήθηκε στὴ Λάρισα στίς 29.10.1985.

Θ'. Ἀλλῇ ἐπιστημονικῇ προσφορᾷ

Τὸ Κέντρο στὰ πλαίσια τῆς ἐπιστημονικῆς του δραστηριότητος χορήγησε ὕλη γιὰ ἐπιστημονικὲς μελέτες σὲ διαφόρους μελετητές, ἐργάστηκαν δὲ στὸ Κέντρο καὶ ἔκαναν χρῆση τῆς Βιβλιοθήκης του πολλοὶ ἐρευνητές καὶ ὑποψήφιοι διδάκτορες. Δόθηκαν ἐπίσης ἐπιστημονικὲς πληροφορίες γιὰ θέματα λαογραφικὰ σὲ Ἕλληνες καὶ ξένους.

Ι. Έργο υποδομής—Τεχνικός εξοπλισμός:

Καταβλήθηκαν και καταβάλλονται προσπάθειες για τη διαμόρφωση και τόν εξοπλισμό του Κέντρου καθώς και για την εισαγωγή της νέας τεχνολογίας: Διαμορφώθηκαν παραμελημένοι χώροι του Κέντρου, αγοράστηκαν έπιπλα (καθίσματα διαφόρων ειδών) φωτογραφοθήκες και δισκοθήκες για τη φύλαξη των δίσκων, οι οποίοι κείτονταν στο δάπεδο έκτεθειμένοι στις καιρικές συνθήκες, δεδομένου ότι και το κτήριο είναι ακατάλληλο για τη διαφύλαξη των ποικιλόμορφων θησαυρών του Κέντρου. Σε συνεργασία με ειδικούς σχεδιάσαμε και προγραμματίσαμε τον πλήρη και συστηματικό εξοπλισμό του Μουσικού Τμήματος για τη σωστή ήχογράφηση και καταγραφή του ύλικού στο Τμήμα, τη δημιουργία ειδικού χώρου (Studio) κλπ. και την μεταγραφή και συντήρηση του παλαιού ύλικού.

Επίσης αγοράστηκαν μία ηλεκτροκίνητη αριθμομηχανή και μία γραφομηχανή.

Άννα Παπαμιχαήλ - Κουτρούμπα
(Διευθύντρια)

5'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1986

Το έργο του Κέντρου λογογραφίας της Ακαδημίας
έχει ως εξής:

ΑΘΗΝΑΝ

Α'. 'Αρχαιακό και ευρύτερο επιστημονικό έργο.

1. Έγινε χωρισμός για αποδελτίωση ύλης σχετικής με τον ύλικό βίο του λαού (έπιπλα και σκεύη, κούνιες και τροφές) σε 6 χειρόγραφα στα πλαίσια του προγράμματος: α' Υλικός βίος. Έπιπλα και σκεύη: Κούνιες, κρεβάτια κλπ), των δέ τροφών στα πλαίσια συμμετοχής του Κέντρου στον Ευρωπαϊκό "Ατλαντα.

2. Έγινε χωρισμός χειρογράφων προς αποδελτίωση γενικής ύλης.

3. Αποδελτιώθηκε ύλικό από χειρόγραφα σε 5.558 δελτία και από έντυπα σε 242 δελτία. Σύνολο δελτίων 5.800.

4. Έγινε αντιβολή 649 δελτίων.

5. Συνεχίστηκε ή αποδελτίωση φωτογραφικού ύλικού των χειρογράφων με το σύστημα της φωτοτυπίας.

6. Τ ρ α γ ο ύ δ ι α. Συνεχίζεται ή προετοιμασία της έκδόσεως τραγουδιών με την έπεξεργασία του ύλικού των φακέλων των λυρικών τραγουδιών (έρωτικά, γαμήλια κλπ.). Γίνεται ή ένσωμάτωση στους φακέλους έγκατεσπαρμένου χωρίς κατάταξη ή υπό άλλες ένδείξεις κατατεταγμένου ύλικού, ή όμαδοποίηση συγγενών φακέλων, έπεξεργασία των περιεχομένων στους φακέλους παραλλαγών. Επίσης

γίνεται α) Συμπληρωματική συστηματική έργασία αποδελτιώσεως εντύπων και χειρογράφων. β) 'Η καθ' ύλην αποδελτιώση τών πληροφοριών σέ ειδικές καρτέλλες. Ταυτόχρονα γίνεται συμπλήρωση τών αρχείων (καταλόγων-καρτελλών) τών μοτίβων, τών άρχων, τών κατηγοριών τών τραγουδιών κλπ., έργασία απαραίτητη για μιá σωστή προετοιμασία εκδόσεως και συστηματοποίηση τής άρχειακής έργασίας.

7. Βιβλιογραφία. Συντάσσεται ή λαογραφική βιβλιογραφία τών έτων 1977-1985.

Β'. Είσαγωγή λαογραφικής ύλης.

Τò Κέντρο πλουτίστηκε μέ: 1) 31 λαογραφικές συλλογές (χειρόγραφες ή δακτυλογραφημένες συνολικής έκτάσεως 2.618 σελίδων. Προγραμματίστηκε δέ ή εύρετηρίαση τοῦ χειρόγραφου ύλικού και καθ' ύλην, κατά τόπους και είδος, έκτός τής εύρετηρίασης τών γεωγραφικών τόπων κλπ.

Προσέτι τò ύλικό πλουτίστηκε μέ δωρεές ύλης: α) σχετικής μέ παραμύθια τής συλλογής τής γερμανίδας έρευνήτριας κ. Marianne Klaar, τά όποια κατετέθησαν από τήν Διευθύντρια Άννα Παπαμυηλή-Καυρούραπα ή όποια είχε συνεργασθῇ επανειλημμένως μέ τή γερμανίδα έρευνήτρια στό άντικείμενο αυτό, και β) μέ παροιμίες (άρχειο Άλεξάνδρου Καρανικόλα) πάλι διά τής Διευθύντριας τοῦ Κέντρου.

2) ήχογραφήσεις, κυρίως δημοτικών τραγουδιών και χορών. 3) 142 δίσκους είς διπλούν, ιδίως λαϊκής μουσικής, πού κατετέθησαν στό Κέντρο από παραγωγούς μέσω τών έργοστασίων τής Έλληνικής Φωνογραφικής εταιρείας Columbia και τής Polygram. Κατορθώσαμε δηλ. ύστερα από ένέργειές μας νά επιτύχουμε για πρώτη φορά τήν έφαρμογή τοῦ σχετικού νόμου για τήν δωρεάν χορήγηση στό Κέντρο τών έκτυπουμένων δίσκων και από τή φωνογραφική εταιρεία Polygram.

Γ'. Μουσικό τμήμα (δισκοθήκη-ταινιοθήκη).

1. Έπεξεργασία μουσικού ύλικού: 1. Καταγράφησαν στό πεντάγραμμο 97 μελωδίες δημοτικών τραγουδιών και έγινε ή μουσικολογική τους έπεξεργασία.

2. Κατατάχθηκαν 365 τραγούδια σύμφωνα μέ τόν κατάλογο τών δημοτικών τραγουδιών τοῦ Κέντρου.

3. Καταγράφηκαν στό οικείο βιβλίο καταγραφής μουσικής ύλης 636 τραγούδια (άρ. ταιν. 1591 Α₁-1619 Β₁₂, 23805-24441). Παράλληλα έγινε χαρακτηρισμός τοῦ είδους τών τραγουδιών ως πρòς τò περιεχόμενο και καθορίστηκε ό ρυθμός τους.

4. Συνεχίστηκε τò σύστημα εύρετηρίασεως τοῦ ήχογραφημένου μουσικού ύλικού μέ τήν κατάρτιση ή ένήμερωση 1106 καρτελλών και μέ ταυτόχρονη χαρτογράφηση τών έρευνηθεισών περιοχών και τών μουσικών φαινομένων.

5. Καταγράφηκαν στο ειδικό Βιβλίο καταγραφής δίσκων 353 δίσκοι εις διπλούν.

6. Καθιερώθηκε το σύστημα τής εύρετηριάσεως και στους δίσκους. Πρὸς τοῦτο ἐγίνε εύρετηρίαση καὶ καρτελλοποίηση τῶν στοιχείων τῶν δίσκων μεῖ ιδιαίτερη μέριμνα γιὰ τοὺς δίσκους τῆς δημοτικῆς μουσικῆς (τραγουδιστές, ὀργανοπαῖχτες, τόπος προελεύσεως, εἶδος κλπ) καὶ τῆς βυζαντινῆς. Σύνολο καρτελλῶν 1878.

7. Ἐγίνε ἡ συντήρηση ταινιῶν τοῦ Ἀρχείου με ἡχογραφημένο μουσικὸ ὑλικό. Δυστυχῶς παρὰ τίς ιδιαίτερες προσπάθειές μας δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ ἀγορὰ τῶν καταλλήλων μηχανημάτων γιὰ τὴ μεταγραφή τοῦ ἡχογραφημένου μουσικοῦ ὑλικοῦ, πὺ εἶναι κυρίως καρπὸς τῶν ἐπιτοπίων ἐρευνῶν. Ἡ ἀγορὰ τῶν μηχανημάτων καὶ ἡ ἐργασία αὐτὴ εἶναι ἀναγκαιότατη πρὸς ἐξασφάλιση τοῦ πολύτιμου καὶ ἀναντικατάστατου αὐτοῦ θησαυροῦ τῆς πολιτισμικῆς μας ζωῆς καὶ ταυτότητος.

8. Στὰ πλαίσια τοῦ Προγράμματος ἐκδόσεως δίσκων γαμηλίων ἀσμάτων ἐκάναμε ἐπιλογή τραγουδιῶν ἀπὸ τὸ Θεσσαλικὸ χῶρο καὶ προετοιμάζεται ἡ ὕλη τοῦ σχετικοῦ συνοδευτικοῦ φυλλαδίου.

II. Ἀλλες ἐργασίες στὸ Μουσικὸ Τμήμα: 1. Ἐγίναν ἐνέργειες καὶ ἤδη ἀναμένεται ἀριθμὸς δίσκων καὶ ἀπὸ ἄλλες φωνολογικῆς ἐταιρεῖες γιὰ τὸν ἐμπλουτισμὸ τῆς δισκοθήκης.

2. Ἐγίνε ἤδη ὁ διαγωνισμὸς καὶ ἐπικεῖται ἡ ἀγορὰ ἡχητικῶν μηχανημάτων γιὰ τὸν ἐξοπλισμὸ καὶ τὴ σημαντικὴ λειτουργία τοῦ μουσικοῦ τμήματος τοῦ Κέντρου. Συγκεκριμένα περιλαμβάνονται: ἓνα γραμμόφωνο, ἓνας προενισχυτής, δύο ἡχεῖα με ἐνσωματωμένο ἐνισχυτή, δύο φορητὰ στερεοφωνικά κασσετόφωνα, δύο μικρόφωνα πυκνωτικά, μία μπάρα στερεώσεως μικροφῶνων καὶ δύο ἀκουστικά μεγάλης εὐαισθησίας.

Δ'. Ἐκδόσεις.

1) Περαιτώθηκε ἡ ἐκτύπωση καὶ ἐκυκλοφόρησε τὸ εἰδικὸ ἐρωτηματολόγιο γιὰ ἐπιπλά καὶ σκεύη: Β. Ἐρωτηματολόγιο γιὰ ἐπιπλά καὶ σκεύη, κούνιες, κρεβάτια κλπ. Ἀθήνα 1984. Πρόκειται δὲ νὰ ἀποσταλῇ πρὸς συμπλήρωση κυρίως σὲ ἐκπαιδευτικούς πρὸς συγκέντρωση τοῦ σχετικοῦ ὑλικοῦ στὰ πλαίσια τοῦ προγράμματος «Ἑλληνικὸς βίος...».

2. Τυπώνεται ἤδη ὁ ὅτος τόμος τοῦ Γ. Παγκάλου συμπληρωμένος με εύρετήριο, γιὰ τὴ σύνταξη τοῦ ὁποίου ἀντιγράφησαν 9.295 δελτία.

Ε. Βιβλιοθήκη.

1. Συνεχίζεται ὁ γενικὸς ἐλεγχος τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Κέντρου.

2. Ἐγίνε βιβλιοδεσία τόμων (κυρίως περιοδικῶν καὶ συμμείκτων (τόμοι 128).

3. "Εγινε έμπλουτισμός τής Βιβλιοθήκης με νέα βιβλία και περιοδικά, κυρίως με δωρεές κατόπιν ειδικών ένεργειών πρὸς άρμοδίους φορεῖς. "Ηρθαμε δὲ σὲ συνεννόησεις και ἀλληλογραφήσαμε γιὰ τὴ συμπλήρωση ἑλλειπῶν σειρῶν τῶν περιοδικῶν Προγραμματίστηκε στὰ εἰσαγόμενα βιβλία και ἡ ἀναγραφή τῆς ὕλης και ὁ γεωγραφικός ἐντοπισμός στὴν καρτέλλα με σκοπὸ και τὴν καθ' ὕλην και τόπον εὑρετηρίασή τους. Προσέτι συνεχίστηκε ἡ τακτοποίηση και ἀξιοποίηση ἐπομένως πολλῶν ἀκατάστατα κειμένων και ἐπὶ ἔτη ἀκατάγραφων σειρῶν περιοδικῶν.

4. "Εγινε καταγραφή 55 τόμων βιβλίων και περιοδικῶν.

ζ'. Λαογραφικὲς ἀποστολές.

Προγραμματίστηκαν λαογραφικὲς ἐρευνητικὲς ἀποστολὲς τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κέντρου στοὺς νομούς: Αἰτωλοακαρνανίας, Ἀργολίδος, Γρεβενῶν, Δωδεκανήσου, Ἡλείας, Λαρίσης, Λέσβου, Μαγνησίας και Πιερίας, ἀλλὰ λόγω καθυστερήσεως τῆς ἐγκρίσεώς τους πραγματοποιήθηκαν μόνον πέντε, ἤτοι στοὺς νομούς Αἰτωλοακαρνανίας, Γρεβενῶν, Εὐρυτανίας, Λαρίσης και Πιερίας.

Ζ'. Χαρτογραφικὸ Τμήμα.

"Αρχισε ἡ προετοιμασία γιὰ τὴ δημιουργία Χαρτογραφικοῦ Τμήματος (μελέτη γιὰ τὴν κατασκευή θηκῶν, δελτίων κλπ.). Προγραμματίσαμε χάρτες τῶν μουσικῶν και λαογραφικῶν φαινομένων, συντάσσονται δὲ χάρτες τῶν μουσικῶν φαινομένων.

Η'. Φωτογραφικὸ Τμήμα.

"Αρχισε γιὰ πρώτη φορὰ ἡ κατάρτιση Φωτογραφικοῦ ἀρχείου με φιλομθήκη και φωτογραφοθήκη. Κατασκευάστηκαν και παραλήφθηκαν ἤδη φωτογραφοθήκες (τύπος Album), οἱ ὁποῖες θὰ τοποθετηθοῦν σὲ εἰδικὲς ξύλινες ὑποδοχές. "Εχει γίνει ἔρευνα τῆς ἀγορᾶς γιὰ τὴν παραγγελία εἰδικοῦ τύπου φιλομθηκῶν, ἀλλὰ γιὰ οἰκονομικούς λόγους δὲν ἀγοράστηκαν ἀκόμη. Φωτοτυπήθηκαν τμήματα ἐντύπων με σχετικὸ φωτογραφικὸ ὕλικὸ γιὰ τὸν ἐμπλουτισμὸ τοῦ Τμήματος και συνεχίζεται ἡ προσπάθεια γιὰ δημιουργία Ἐργαστηρίου φωτογραφίας κλπ. Πρέπει νὰ λεχθῇ ὅτι τὸ προσωπικὸ τοῦ Κέντρου δὲν ἐπαρκεῖ γιὰ ὅλα τὰ ἀνωτέρω.

Θ'. Μουσειακὴ Συλλογή.

1. Συνεχίστηκε ἡ εὑρετηρίαση, ἡ ὁποία ἀρχισε τὸ 1985, με τὴ σύνταξη 254 καρτελλῶν.

2. "Αρχισε ἡ φωτογράφιση τῶν μουσειακῶν ἀντικειμένων γιὰ νὰ ἀρχειοθετηθοῦν τόσο στὸ φωτογραφικὸ τμήμα ὅσο και ἐπὶ εἰδικῆς καρτέλλας γιὰ νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ μουσειολογικὴ μελέτη και ἐπεξεργασία τους (Museum Studies).

Γ'. Χειρόγραφα.

α) Διαφύλαξη του χειρογράφου υλικού-αντίγραφα: Προγραμματίσαμε τη δημιουργία 'Αρχείου Μικροταινιών (Microfilms) μέσα στο Φωτογραφικό Τμήμα, αρχικά με τη μικροφωτογράφιση του χειρογράφου υλικού του Κέντρου. Πρόκειται για μιὰ πολύ απαραίτητη και επείγουσα εργασία προς εξασφάλιση του πολυτιμότεου και αναντικατάστατου υλικού. 'Επίσης έχει γίνει σχετική έρευνα και προγραμματισμός για τη φωτογράφιση χειρογράφων από την 'Εθνική Βιβλιοθήκη και άλλα 'Αρχεία με σκοπό την απόκτηση προς μελέτη του σχετικού υλικού. β) 'Αξιολόγηση χειρογράφων. 'Εγινε ή αξιολόγηση των χειρογράφων, που υποβάλλονται στο Κέντρο για βράβευση, των ετών 1984 και 1985. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι περισσότερες από τις συλλογές αυτές της επιτόπιας έρευνας καταρτίζονται με υποδείξεις και διορθώσεις της Διευθύντριας.

ΙΑ'. 'Εξυπηρέτηση συλλογέων και επιστημόνων.

Το Κέντρο συνεχίζει να εξυπηρετεί μεγάλο αριθμό ελλήνων και ξένων μελετητών, οι περισσότεροι από τους οποίους συντάσσουν διδακτορική διατριβή. Καθοδηγείται επίσης μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών και εραστέων συλλογέων για τη συγκέντρωση λαογραφικού υλικού. Το Κέντρο επίσης, ανταποκρινόμενο σε αιτήσεις ξένων επιστημόνων και επιστημονικών Κέντρων, συγκέντρωσε και απέστειλε στοιχειώδη αφορώντα ειδικά επιστημονικά θέματα.

ΙΒ'. 'Εξοπλισμός του Κέντρου.

Το Κέντρο οργανώνεται και βελτιώνεται ως προς την τεχνική του υποδομή για την εύρυθμη λειτουργία του και την καλύτερη απόδοσή του. Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας αγοράστήκαν: 1) Για το Μουσικό Τμήμα: α) δύο στερεοφωνικά κασετόφωνα· β) προενισχυτής· γ) δύο πυκνωτικά μικρόφωνα· δ) δύο μονά τροφοδοτικά μπαταρίας· ε) ακουστικά μεγάλης ευαισθησίας· ς') ένα γραμμόφωνο· ζ) δύο ήχια ενεργά κλπ. 2) Για τη γενικότερη υποδομή του Κέντρου αγοράστήκαν: μία μεταλλική ραφιέρα και ένα μεταλλικό τραπέζι.

ΙΓ'. Συμμετοχή σε εκθέσεις.

Το Κέντρο προετοιμάστηκε και έλαβε μέρος στην έκθεση «'Ελληνικής λαϊκής ξυλογλυπτικής», που οργάνωσε το Κέντρο Λαϊκής Τέχνης και Παράδοσης στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου 'Αθηναίων, με αντικείμενα ξυλογλυπτικής της Μουσικής του συλλογής.

ΙΔ'. Ἐπιστημονικά συνέδρια-διαλέξεις.

Τὸ ἐπιστημονικὸ προσωπικὸ τοῦ Κέντρου συμμετέσχε μὲ ἀνακοινώσεις σὲ ἐπιστημονικά συνέδρια καὶ ἔδωσε διαλέξεις λαογραφικοῦ περιεχομένου ¹.

Ἄννα Παπαμιχαήλ - Κουτρούμπα
(Διευθύντρια)

RÉSUMÉ

Exposés sur l'activité du Centre de Recherches du Folklore Hellénique pendant les années 1981 - 1986.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐλλείπει χώρου θὰ δημοσιευθοῦν στὸν ἐπόμενο τόμο τῆς Ἑπετηρίδος οἱ κατατεθει-
σες στὸ Κέντρο Λαογραφίας λαογραφικὲς συλλογές, οἱ ἀπονεμηθεῖσες διακρίσεις καὶ τὰ ληφθέντα
περιοδικὰ κατὰ τὰ ἔτη 1981 - 1986.